

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ОСОБАМИ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ

Девіантна поведінка – поведінка, що відхиляється від прийнятих у суспільстві ціннісно-нормативних стандартів.

Розгорнуте соціологічне пояснення девіації вперше дав Б. Дюркгейм. Він пропонує теорію аномії, яка розкриває значення соціальних і культурних факторів. За Дюркгеймом, основною причиною девіацій є аномія, буквально, «відсутність регуляції», «безнормність». По суті аномія – це стан дезорганізації суспільства, коли цінності; норми, соціальні зв'язки або відсутні, або стають хиткими і суперечливими.

Науковці виділяють такі фактори ризику девіантної поведінки:

- біологічні;
- психологічні;
- соціально-економічні;
- соціально-педагогічні;
- соціально-культурні;

Основним напрямком соціальної роботи, спрямованої на вирішення проблеми девіації, має стати профілактична робота.

Основою профілактичних заходів є діяльність, спрямована на:

- створення оптимальних психолого-педагогічних і соціально-психологічних умов для нормального здійснення процесу соціалізації особистості;
- здійснення психолого-педагогічної та соціальної допомоги сім'ї, дітям і підліткам;
- забезпечення заходів соціально-правового захисту дитини.

Розрізняють такі види профілактичної діяльності, первинна, вторинна, третинна.

Первинна профілактика – комплекс заходів, спрямованих на запобігання негативного впливу біологічних і соціально-психологічних факторів, що впливають на формування поведінки, що відхиляється.

Вторинна профілактика – комплекс медичних, соціально-педагогічних та інших заходів, спрямованих на роботу з неповнолітніми, мають девіантну поведінку.

Третинна профілактика – комплекс заходів соціально-психологічного і юридичного характеру, що мають на меті запобігання вчинення повторного злочину підлітком, що вийшов з місць позбавлення волі.

Щодо запобігання і пом'якшення девіантної поведінки різних груп населення, необхідна більш ефективна реалізація таких технологій, як:

- 1) підвищення ефективності використання виділених державою коштів;
- 2) наступальний, випереджаючий характер роботи: не лікувати «соціальні хвороби», а запобігати їм, в тому числі завдяки реалізації відповідної соціальної політики держави, яка передбачає, зокрема, гарантії таких прав людини, як право на житло, освіта, виховання;
- 3) виплата додаткових коштів фахівцям, що працюють з особами і групами девіантної поведінки;
- 4) адресність профілактичної та іншої роботи: необхідність роботи з особами і групами девіантної поведінки, особливо з дітьми, в сім'ях, на вулиці, в освітніх установах тощо;
- 5) розвиток наукового, технічного та інших видів творчості як альтернативи антигромадської поведінки;
- 6) організація в цілому здорового дозвілля населення, особливо дітей та молоді, в тому числі за місцем проживання.